

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Lelevelio g. 6, LT-01103 Vilnius,

tel. (0 5) 203 4696, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lrv.lt>, elektroninio pristatymo dėžutės adresas 302308327

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025 - -

Nr. 3-

DĖL NUTARIMO PROJEKTO PAKARTOTINO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija parengė ir pakartotinai teikia Vyriausybei svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1787 įgyvendinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Nutarimo projektu siekiama nustatyti atsakomybę ir funkcijas valstybės institucijoms dėl atskirų 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/942 (toliau – Reglamentas), nuostatų įgyvendinimo. Nors Reglamentas yra tiesioginio taikymo, tačiau kiekviena valstybė narė turi paskirti bent po vieną kompetentingą instituciją, kuri užtikrintų Reglamento įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę. Kompetentingos institucijos turi platų įgaliojimų spektrą, kuris apima stebėseną, patikrinimus, sankcijų taikymą ir viešosios informacijos sklaidą. Jos yra pagrindinės atsakingos institucijos už tai, kad būtų laikomasi nustatytų metano išmetimų mažinimo reikalavimų.

Pagrindiniai Reglamento tikslai yra – mažinant metano išmetimus, mažinti išmetamo metano poveikį žmonių sveikatai, aplinkai ir klimatui. Šiuo Reglamentu nustatomos taisyklės dėl Europos Sąjungos energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio tikslaus matavimo, kiekybinio vertinimo, stebėsenos, duomenų teikimo ir tikrinimo, taip pat dėl išmetamo metano kiekio mažinimo, įskaitant nuotėkių aptikimo ir remonto tyrimus, remonto įsipareigojimus ir taikomus dujų išleidimo bei dujų deginimo apribojimus.

Nutarimo projektu, atsižvelgiant į Reglamento 4 straipsnio 1 dalies nuostatas, siūloma paskirti kompetentingas institucijas, atsakingas už Reglamento nuostatų, įskaitant nuostatas, reglamentuojančias oficialią kontrolę ir kitą oficialią veiklą, įgyvendinimą. Pagal Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas kompetencijas ir valstybės valdymo sričių pasiskirstymą, siūloma pavesti valstybės institucijoms atlikti šias funkcijas:

I. Nutarimo projektu numatoma, kad Energetikos ministerija:

- i. bus atsakinga už kontaktinio punkto įsteigimą pagal Reglamento 4 straipsnio 3 dalies nuostatas ir turės šiuo Reglamentu nustatytoms pareigoms vykdyti tinkamus įgaliojimus;
- ii. vykdys kompetentingos institucijos funkcijas pagal Reglamento 27 straipsnio 1 dalį, 28 straipsnio 1 ir 2 dalis, 29 straipsnio 1 ir 2 dalis, susijusias su importuotojams taikomais reikalavimais. Importuotojų kompetentingoms institucijoms pateiktą Reglamento IX priede nurodytą informaciją Energetikos ministerija kasmet teiks Europos Komisijai.

II. Nutarimo projektu numatoma, kad Aplinkos apsaugos agentūra:

i. pagal Reglamento 5 straipsnio 4 dalies nuostatas vykdydama savo užduotis, imsis reikiamų priemonių, kad užtikrintų šių nuostatų dėl ataskaitų viešo skelbimo įgyvendinimą. Taip pat bendradarbiaus su Europos Komisija ir su valstybių narių kompetentingomis institucijomis;

ii. pagal Reglamento 12 straipsnyje nustatytus reikalavimus, operatoriai ar įmonės pateiks Aplinkos apsaugos agentūrai išmetamo metano kiekio ataskaitas, kurias Aplinkos apsaugos agentūra kasmet turės padaryti prieinamas visuomenei ir pateikti Europos Komisijai;

iii. pagal Reglamento 16 straipsnio 2 dalies nuostatas priims operatorių teikiamas metines dujų išleidimo bei dujų deginimo įvykių ataskaitas, kaip Reglamento 12 straipsnyje privalomos teikti iš šaltinio išmetamo metano kiekio ataskaitos dalį;

iv. bendradarbiaus su Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos teikiant duomenis, reikalingus Reglamento 18 straipsnio 1 dalies nuostatoms įgyvendinti.

III. Nutarimo projektu numatoma, kad Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos:

i. pagal Reglamento 6 straipsnio 1–3 dalių nuostatas vykdys rutininius operatorių patikrinimus, nerutininius operatorių ir įmonių patikrinimus, įgyvendinant Reglamento 6 straipsnio 4 dalies a) ir d) punktų nuostatas bei po kiekvieno patikrinimo rengs ataskaitas pagal Reglamento 6 straipsnio 5 dalies nuostatas;

ii. pagal Reglamento 15 straipsnio 4 dalies nuostatas vykdys kompetentingos institucijos funkcijas, susijusias su operatorių pateikiamų pranešimų bei įrodymų dėl būtinybės vietoj dujų deginimo naudoti dujų išleidimą, priėmimu, ir pagal to paties straipsnio 8 dalies nuostatas vykdys kompetentingos institucijos funkcijas, susijusias su išsamaus operatoriams keliamų reikalavimų pagal Reglamento 15 straipsnio nuostatas įvykdymo grafiko, pateikimu;

iii. pagal Reglamento 16 straipsnio 1 dalies nuostatas vykdys kompetentingos institucijos funkcijas, susijusias su operatorių pateikiamų pranešimų apie dujų išleidimo įvykius ir dujų deginimo įvykius, priėmimu;

iv. pagal Reglamento 17 straipsnio 3 dalį įgyvendins nuostatas, susijusias su operatoriams suteikiamu pritarimu dėl nuotolinių arba automatizuotų stebėsenos sistemų naudojimo, kaip alternatyvos reguliariai atliekamiems fėkėlų ar kitų deginimo prietaisų patikrinimams dėl išmetamo metano kiekio;

v. pagal Reglamento 33 straipsnio nuostatas skirs sankcijas už Reglamento 6 straipsnio 6 dalies, Reglamento 15 straipsnio 4 ir 6 dalių, 16 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų, 17 straipsnio pažeidimus;

vi. bendradarbiaus su Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, teikiant duomenis, reikalingus Reglamento 18 straipsnio 1 dalies nuostatoms įgyvendinti;

vii. kasmet savo interneto svetainėje skelbs informaciją apie pagal Reglamentą skirtų sankcijų pobūdį ir dydį ir operatorius, įmones arba importuotojus, kuriems skirtos sankcijos.

IV. Nutarimo projektu numatoma, kad Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos:

i. pagal Reglamento 18 straipsnio 1 dalies nuostatas parengs neveikiančių gręžinių, laikinai užsandarintų gręžinių ir visam laikui užsandarintų ir apleistų gręžinių inventorinį aprašą ir jį paskelbs viešai.

V. Nutarimo projektu numatoma, kad Lietuvos akreditacijos ir standartizacijos agentūra:

i. Lietuvos Respublikos atitikties vertinimo įstatymo ir 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 765/2008, nustatančio akreditavimo reikalavimus ir panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 339/93, su visais pakeitimais nustatyta tvarka vykdys

akredituotų atitikties vertinimo įstaigų (notifikuotųjų įstaigų) priežiūrą, įskaitant vertinimą ir stebėjimą įgyvendinant Reglamento (ES) 2024/1787 9 straipsnio 2 dalies nuostatas.

Pažymėtina, kad atsižvelgiant į Reglamento nuostatas, tam tikra dalis kompetentingos institucijos funkcijų priskirtina Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) atliekamoms funkcijoms. Tačiau, vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 2 dalimi, Taryba yra valstybės institucija, atskaitinga Lietuvos Respublikos Seimui, o Tarybai pavestos vykdyti funkcijos aiškiai apibrėžtos įstatymuose. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo reikalavimus dėl viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo ir tai, kad kompetentingos institucijos funkcijas Tarybai numatoma pavesti Vyriausybės nutarimu, šios funkcijos visų pirma turi būti įtvirtintos įstatyme, atitinkamai pakeičiant Energetikos įstatymą ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą. Energetikos ministerija parengė ir teiks viešam derinimui Energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuriuose bus nustatytos funkcijos Tarybai, susietos su Reglamento nuostatomis. Atitinkamai, įsigaliojus Energetikos įstatymo ir Gamtinių dujų įstatymų pakeitimams, Energetikos ministerija teiks Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1787 įgyvendinimo“ pakeitimo projektą.

Nutarimo projektas neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektui numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Nutarimo projektu įgyvendinamos 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1787 nuostatos.

Nutarimo projektas įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė.

Nutarimo projektas 2025 m. lapkričio 25 d. buvo svarstytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstitucinio pasitarimo 2025 m. lapkričio 25 d. protokolą Nr. 46, Nutarimo projektas patikslintas, atsižvelgiant į pokyčius susijusius su Nacionalinio akreditacijos biuro reorganizacija (nuo 2026 m. sausio 1 d. keičiasi įstaigos pavadinimas). Taip pat, patikslinta atitikties lentelė – prie konkrečių Reglamento nuostatų nurodant ne pilną, o dalinį įgyvendinimo lygį ir priemones, kurių bus imtasi jų visiškai įgyvendinimo lygiui užtikrinti, atlikus reikalingus teisės aktų pakeitimus dėl sankcijų reglamentavimo. Atitinkamai, Energetikos ministerija kartu su Aplinkos ministerija iki 2025 m. gruodžio 31 d. įvertins įstatymų, reglamentuojančių sankcijų už Reglamento pažeidimus, taikymą, keitimo poreikį ir prireikus pateiks Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijai atitinkamus šių įstatymų projektus.

Pažymėtina, kad remiantis Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2025 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. 4-507 „Dėl Lietuvos standartizacijos departamento reorganizavimo“, Lietuvos standartizacijos departamentas buvo reorganizuotas, prijungiant prie Nacionalinio akreditacijos biuro, o po reorganizavimo šios įstaigos veiklą tęs nauju pavadinimu – Lietuvos akreditacijos ir standartizacijos agentūra. Atitinkamai, siekiant dirbtinai nedidinti keičiamų teisės aktų skaičiaus, siūlytume Nutarime, vietoj dabar galiojančio Nacionalinio akreditacijos biuro

pavadinimo, nurodyti naujos įstaigos pavadinimą – Lietuvos akreditacijos ir standartizacijos agentūra.

Siekiant įgyvendinti Nutarimo projekto nuostatas, reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų kompetentingos institucijos funkcijoms atlikti. Šios funkcijos reikalauja specifinių kompetencijų, įskaitant teisinių, techninių ir aplinkosauginių žinių derinį, taip pat gebėjimo vertinti sudėtingus energetikos sektoriaus aplinkosauginius procesus. Atsižvelgdami į tai, kad priskiriamos funkcijos daugeliu atžvilgiu yra naujos, manome, kad bendrai kompetentingų institucijų funkcijų ir darbo procesų optimizavimas būtų racionaliausias, pasibaigus pirmiems Reglamento taikymo metams. Atitinkamai, Aplinkos apsaugos agentūra finansavimo poreikio apimtis dar tikslina ir pateiks planuojant ateinančių metų biudžetą. Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos, įgyvendinant kompetentingos institucijos funkcijas, reikės 3 papildomų etatų, todėl 2026–2030 m. laikotarpiui reikės papildomų 461 885 Eur (keturių šimtų šešiasdešimt vieno tūkstančio aštuonių šimtų aštuoniasdešimt penkių eurų) (valstybės biudžeto lėšų (darbo užmokesčiui, socialinio draudimo įmokoms, seminarams, mokymams, gerosios praktikos pasidalijimui), t. y. lėšų poreikis, 2026 m. – 92 377 Eur (devyniasdešimt du tūkstančiai trys šimtai septyniasdešimt septyni eurai), 2027 m. – 92 377 Eur (devyniasdešimt du tūkstančiai trys šimtai septyniasdešimt septyni eurai), 2028 m. – 92 377 Eur (devyniasdešimt du tūkstančiai trys šimtai septyniasdešimt septyni eurai), 2029 m. – 92 377 Eur (devyniasdešimt du tūkstančiai trys šimtai septyniasdešimt septyni eurai), 2030 m. – 92 377 Eur (devyniasdešimt du tūkstančiai trys šimtai septyniasdešimt septyni eurai). Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos, įgyvendinant kompetentingos institucijos funkcijas, 2025–2030 m. reikės 336 000 Eur (trijų šimtų trisdešimt šešių tūkstančių eurų). Taryba numato, kad naujai pavestai funkcijai įgyvendinti pirminiame etape reikės papildomų 3 etatų, kuriuos planuojama steigti perskirstant esamus vidinius resursus, todėl šiuo etapu papildomo finansavimo nereikės.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas yra patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025 m. spalio 10 d. išvadoje Nr. NV-2893 pateiktas pastabas, o dėl Teisės grupės pateiktų pastabų į kurias neatsižvelgta, buvo organizuotas pasitarimas ir jos suderintos darbo tvarka.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte neapibrėžiama sąvokų ir jas įvardijančių terminų, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupė (grupės vadovas Karolis Švaikauskas, tel. +370 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Reglamento (ES) 2024/1787 ir Vyriausybės nutarimo projekto atitikties lentelė, 15 lapų.

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas